

'Banal'ın hicvi

"Akademiye girdiğimde önüme tuval ve yağlı boyalar kondu. Benim yağlı boya ile herhangi bir şey üretme şansım yoktu. Çünkü ben çiçek, böcek çizmekten hoşlanmıyorum. Fakat bir hoca resme gireceksin dedi, resmi yapan her şeyi yapar deyip girdim. Ondan sonra gördüm ki resim sadece portre yapmak değil. Son derece sıkıntılı, ağır bir sene geçirdim. Sonra tesadüfen okula Amerikalı bir kadın geldi. Sıkıntımı dinledi. Ben çok hızlı ve net renklerle çalışabiliyorum. Yağlı boya buna en uymayacak şey. Akrilik kullansana dedi. Amerika'dan getirdi bana. 88'den bahsediyorum 40 sene öncesinden değil. Bundan sonra benim için işler akmaya başladı". Neyseki hayat kolaylaşmış Elvan Alpay için. O yüzden dokuzuncu kişisel sergisini de açabilmiş. Polyester duvar heykellerini 1 Mayıs'a kadar Galeri Nev'de sergiliyor.

Elvan Alpay gazeteci baba ile evkadını annenin iki çocuğundan ilki. 1968 Ankara doğumlu. İlkokulu Stocholm'de okudu, sonra Galatasaray Lisesi'ne geldi. AFS bursuyla Amerika'daki Rochester East Ridge Highschool'da öğrenimine devam etti. Amerika'dan döndükten sonra 1986'da da Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne girdi. Hüsamettin Koçan'ın atölyesinde çalıştı. Bütün yeteneklerde olduğu gibi kendini bildi bileli çizmeyi seviyordu. Ama klasik olarak değil. Çünkü hani o resmi, deseni kuvvetli çocuklardan değildi. "Evet ben bir şeyler çizmek ya da ellerimle bir şeyler yapmak istiyorum ama oturup portre yapmak istemiyorum". Yapmadı da. Akademi'de malzeme ile çalışmaya başladı. Akademi'den mezun olduktan sonra iki sene de okulunda asistanlık yaptı. Bu arada evlendi ve şimdi dört yaşında bir kızı var.

Dokuzuncu sergisinde Alpay yaklaşık üç senelik çalışmalarını sergiliyor. Cam gibi görünen duvar

heykelleri aslında polyesterden yapılmış. İçlerine de fotoğraflar yerleştirilmiş. Sim ve boyalarla da desteklenmiş. Aslında böyle bir teknikle çalışmak bir hayli zor. Hem çok emek hem de fiziksel güç istiyor. Elvan Alpay ise bunlara pek takılmıyor. "Son derece endüstriyel, kolay bulunabilen, ucuz olan bir malzeme ile son derece görkemli işler yapmak. Köşe başında satılan bildiğimiz en adi malzeme polyester. İlk etkisi o değil, son derece pırıltılı, cam gibi. Çok sıradan mesela armut, çiçek böcek derken bunu son derece zor bulunur ve nadide bir malzeme ile yaparsanız o mantığı çürütürsünüz". Nedir o mantık, açıklayalım. Yüzyılın başından beri emeğin sanattaki yeri tartışılıyor. İnsanlar kendileri bir şeyler üretmeyip üretilenden yeni bir şeyler üretmeye başladılar. Bu bilgi çağında kimsenin emeğine varılmayan bir değeri yükleyemez. "Ben emeğe o anlamda bir değer kazandırma kaygısında değilim, bilakis bu kadar yoğun bir emek sergileyerek bunun da aslında o kadar önemli olmadığını vurgulamaya çalışıyorum". Alpay bu sergisinde bir de hançer figürünü bol bol kullanmış. Hançeri de benlik kavramı ilişkilendiriyor.

Alpay'ın sergisinin bir de göndermesi var. Banal ya da sıradan olanın hicvi olanın hicvini yapmak. Aslında bizim de (ayıplamayın!) çok iyi anlamadığımız konuyu Alpay açıklıyor. Banal dediği aslında yoz beğeni ya da diğer adıyla kitch. Ve bugün neyin kitch olup neyin olmadığı karmaşık bir durum. "Bana göre bundan 10 sene önce yücelttiğimiz pentür anlamında usta işler de kitch. Yani her şeyin değeri çok çabuk tüketiliyor ve yok ediliyor. Banal diye bir şey var mı, nedir banal? Her şey banal, hiçbir şey banal değil. Bu anlamda bununla dalga geçmek. Ben burada armutlar, çiçekler kullanırken bu kadar da yoğun bir emek sergilerken insanların o tamamen içgüdüsel koşullanmış beklentileriyle biraz da dalga geçiyorum. Kendileriyle dalga geçmelerini istiyorum. Çelişki olmadan gelişim olmaz. Ben bunu neden beğeniyorum Allah aşkına dedirtebilmek benim için önemli. Sadece çok süslü ve hoş olması yeterli bir kriter değil. Çiçek ve böcekten daha banal bir sunum olamaz" diyor Alpay. Bu önyargıyı attıktan sonra insanlara yaşatacağı duygu ise sergide dehşetli ve üreyen organizmalar olduğu hissi. Yani doğurgan bir durum fena halde mevcut. (N.Ö.)

Galeri Nev: (0212 - 231 67 63)

Elvan Alpay'ın cam gibi görünen duvar heykelleri aslında polyester.

Fotoğraf: Yasemin Bay

Elvan Alpay dokuzuncu sergisinde üç yıllık çalışmalarının ürünü, duvar heykellerini görücüye çıkarıyor